

Lausunto Pohjois-Savon maakuntasuunnitelmasta 2040 ja -ohjelmasta 2026–2029 sekä sitä koskevasta ympäristövaikutusten arvioinnista

Kunnanhallitus 11.08.2025 § 169
283/00.04.01/2025

Valmistelija

kunnanjohtaja Henri Ruotsalainen, 040 488 3011, henri.ruotsalainen@lapilahti.fi

Maakunnan liitto laatii maakunnan pitkän aikavälin strategisiin linjauksiin (maakuntasuunnitelma) perustuvan maakuntaohjelman, jossa tarkennetaan maakunnan aluekehittämiseen liittyviä tavoitteita ja niiden toimeenpanoa. Maakuntaohjelmassa otetaan huomioon aluekehittämispäätöksen painopisteet. Maakuntaohjelmaan sisältyy tai sen yhteydessä laaditaan maakunnan älykkään erikoistumisen strategia (Laki alueiden kehittämisestä 756/2021, tuleva maankäyttö- ja rakennuslaki 1/2025).

Maakuntasuunnitelman ja -ohjelman laatimistyö käynnistyi maakuntahallituksen 24.6.2024 tekemällä päätöksellä (94 §). Käynnistyneessä työssä maakuntasuunnitelma laaditaan vuoteen 2040 ja maakuntaohjelma vuosille 2026–2029. Maakuntasuunnitelmasta ja -ohjelmasta sekä sitä koskevasta ympäristövaikutusten arvioinnista on kesäkuuhun 2025 mennessä laadittu luonnokset, joiden täydentäminen saadun palautteen pohjalta jatkuu elokuussa.

Maakuntasuunnitelman ja -ohjelman sekä ympäristöselostuksen luonnoksiin on mahdollista tutustua Pohjois-Savon liiton toimistossa ja liiton verkkosivuilla. Maakuntasuunnitelma sisältää analyysin aluekehityksen toimintaympäristöstä, elinkeinopoliittiset linjaukset sekä väestötavoitteen. Maakuntaohjelma esittelee kehittämisen kärjet, niiden kehittämistavoitteet ja sekä kärkialojen tarkastelun yhteisvaikuttavien teemojen näkökulmista.

Maakuntasuunnitelman ja -ohjelman valmisteluun liittyvät asiakirjat ovat nähtävillä ajalla 25.6.–31.8.2025 Pohjois-Savon liiton toimistossa virka-aikana sekä verkkosivuilla osoitteessa <https://www.pohjois-savo.fi/viestinta/julkiset-kuulutukset.html>

Lausunnon voi esittää Pohjois-Savon liittoon 31.8.2025 mennessä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

lausuntonaan todeta seuraavaa:

Pohjois-Savon maakuntasuunnitelma 2040 ja maakuntaohjelma 2026–2029 tarjoavat kunnianhimoisen ja monipuolisen kehittämisvision, joka huomioi alueen vahvuudet ja haasteet. Lapinlahden näkökulmasta suunnitelmassa on useita myönteisiä elementtejä, mutta myös kehittämiskohteita, jotka vaativat erityistä huomiota pienempien kuntien osalta. Maakuntasuunnitelman visio ja kuusi strategista kärkialaa sekä ns. läpileikaavat teemat ovat hyvät.

Positiivista on, että suunnitelmassa on tunnistettu maaseudun elinvoiman tärkeys. Suunnitelmassa korostetaan maaseutuelinkeinojen, lähiruoan, biokaasun ja luontoyrittäjyyden merkitystä. Tämä tukee Lapinlahden vahvuuksia ja mahdollistaa uuden liiketoiminnan syntymistä. Lisäksi väestötavoitteessa huomiota tulee kiinnittää myös pienempiin kuntiin. Vaikka Kuopio toimii kasvun veturina, suunnitelmassa tunnistetaan tarve kehittää strategioita myös pienempien kuntien elinvoiman ja asukasluvun tukemiseksi.

Lapinlahti pitää myös hyvänä, että kulttuurin ja luovien alojen rooli ja pehmeät vetovoimatekijät, kuten kulttuuri ja elinympäristö, nähdään tärkeinä. Tämä tukee Lapinlahden identiteettiä ja mahdollisuuksia kehittää matkailua ja yhteisöllisyyttä.

Huolenaiheena tunnistetaan muuttotappio ja väestön ikääntyminen. Lapinlahti, kuten monet muut Pohjois-Savon kunnat, kärsii nuorten poismuutosta. Maakuntasuunnitelmassa tarvitaan konkreettisempia toimenpiteitä nuorten pito- ja työllistymismahdollisuuksien parantamiseksi.

Myös saavutettavuus ja liikenneinfrastruktuuri ovat tärkeitä kehityskohteita. Tieverkon kunto ja julkisen liikenteen kehittäminen ovat kriittisiä Lapinlahden saavutettavuuden kannalta. Maakuntasuunnitelmassa tulisi vahvistaa investointilinjauksia myös vähäliikenteisten tieverkkojen osalta.

Maakuntasuunnitelman tulisi vahvistaa ja tukea koko maakunnan investointiympäristöä. Lapinlahden kaltaisille kunnille on tärkeää, että investointien edellytyksiä parannetaan myös maaseutualueilla – esimerkiksi kaavoituksen tai energiaratkaisujen keinoin.

Maakuntasuunnitelma tarjoaa hyvän strategisen kehyksen, mutta Lapinlahden kunnan näkökulmasta sen onnistuminen edellyttää, että pienempien kuntien erityispiirteet ja tarpeet huomioidaan konkreettisesti. Elinvoiman, saavutettavuuden ja osaamisen kehittämisessä tarvitaan alueellisesti tasapainoisia ratkaisuja, jotta koko Pohjois-Savo voi kehittyä yhtenäisenä ja resilientinä maakuntana.

Päätös

Kunnanhallitus päätti

lausuntonaan todeta seuraavaa:

Pohjois-Savon maakuntasuunnitelma 2040 ja maakuntaohjelma 2026–2029 tarjoavat kunnianhimoisen ja monipuolisen kehittämisvision, joka huomioi alueen vahvuudet ja haasteet. Lapinlahden näkökulmasta suunnitelmassa on useita myönteisiä elementtejä, mutta myös kehittämiskohteita, jotka vaativat erityistä huomiota pienempien kuntien osalta. Maakuntasuunnitelman visio ja kuusi strategista kärkialaa sekä ns. läpileikaavat teemat ovat hyvät.

Positiivista on, että suunnitelmassa on tunnistettu maaseudun elinvoiman tärkeys. Suunnitelmassa korostetaan maaseutuelinkeinojen, lähiruoan, biokaasun ja luontoyrittäjyyden merkitystä. Tämä tukee Lapinlahden vahvuuksia ja mahdollistaa uuden liiketoiminnan syntymistä. Lisäksi väestötavoitteessa huomiota tulee kiinnittää myös pienempiin kuntiin. Vaikka Kuopio toimii kasvun veturina, suunnitelmassa tunnistetaan tarve kehittää strategioita myös pienempien kuntien elinvoiman ja asukasluvun tukemiseksi.

Lapinlahti pitää myös hyvänä, että kulttuurin ja luovien alojen rooli ja pehmeät vetovoimatekijät, kuten kulttuuri ja elinympäristö, nähdään tärkeinä. Tämä tukee Lapinlahden identiteettiä ja mahdollisuuksia kehittää matkailua ja yhteisöllisyyttä.

Huolenaiheena tunnistetaan muuttotappio ja väestön ikääntyminen. Lapinlahti, kuten monet muut Pohjois-Savon kunnat, kärsii nuorten poismuutosta. Maakuntasuunnitelmassa tarvitaan konkreettisempia toimenpiteitä nuorten pito- ja vetovoiman ja työllistymismahdollisuuksien parantamiseksi.

Myös saavutettavuus ja liikenneinfrastruktuuri ovat tärkeitä kehityskohteita. Tieverkon kunto ja julkisen liikenteen kehittäminen ovat kriittisiä Lapinlahden saavutettavuuden kannalta. Maakuntasuunnitelmassa tulisi vahvistaa investointilinjauksia myös vähäliikenteisten tieverkkojen osalta.

Maakuntasuunnitelman tulisi vahvistaa ja tukea koko maakunnan investointiympäristöä. Lapinlahden kaltaisille kunnille on tärkeää, että investointien edellytyksiä parannetaan myös maaseutualueilla – esimerkiksi kaavoituksen tai energiaratkaisujen keinoin.

Maakuntasuunnitelma tarjoaa hyvän strategisen kehyksen, mutta Lapinlahden kunnan näkökulmasta sen onnistuminen edellyttää, että pienempien kuntien erityispiirteet ja tarpeet huomioidaan konkreettisesti. Elinvoiman, saavutettavuuden ja osaamisen kehittämisessä tarvitaan alueellisesti

tasapainoisia ratkaisuja, jotta koko Pohjois-Savo voi kehittyä yhtenäisenä ja resilianttina maakuntana.